

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Agressieve lobby belastingadviseurs begint genante vertoning te worden

Streek, J.L. van de

Citation

Streek, J. L. van de. (2021). Agressieve lobby belastingadviseurs begint genante vertoning te worden. *Het Financieele Dagblad*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3263744>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3263744>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Agressieve lobby belastingadviseurs begint gênante vertoning te worden

Jan van de Streek 24 okt '21 16:00

Demissionair staatssecretaris Hans Vijlbrief legt de wetscommentaren van fiscaal adviseurs over het Belastingplan 2022 naast zich neer. In hun vragen voert het eigenbelang de boventoon. De beroepsgroep moet nodig reflecteren op hun relevantie voor de samenleving, concludeert hoogleraar belastingrecht Jan van de Streek.

Illustratie: Hein de Kort voor Het Financieele Dagblad

Maandag debatteert de Tweede Kamer over het Belastingplan 2022. De vragen hierover van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs heeft demissionair staatssecretaris Hans Vijlbrief op zijn bureau laten liggen. Ook laat hij een lange lijst vragen van de belastingadviseurs onbeantwoord over een aanhangig wetsvoorstel dat beoogt een hardnekkig belastinggat in de winstbelasting te dichten. Vijlbrief lijkt hiermee een streep in het zand te hebben getrokken.

Voor degenen die het belastingdebat volgen komt dit niet als een verrassing. De agressieve lobby van de beroepsgroep van belastingadviseurs is al langer het spoor bijster. De adviseurs weten zich duidelijk geen raad met de veranderde maatschappelijke opvattingen over het fenomeen belastingontwijking. Dat fenomeen heeft overigens niet alleen betrekking op de fiscale constructies van multinationals, maar betreft in het algemeen het uitventen van de kleinste technische details van belastingwetten ten faveure van cliënten. Veel belastingadviseurs lijken nog te leven in het verleden waarin een goed vestigingsklimaat gelijk stond aan een fiscaal paradijs. Het kan niet anders dat de demissionair staatssecretaris met zijn actie de beroepsgroep een wake-up call heeft willen geven.

‘Veel belastingadviseurs lijken nog te leven in het verleden waarin een goed vestigingsklimaat gelijk stond aan een fiscaal paradijs’

Decennialang was het gebruikelijk dat veel fracties in de Tweede Kamer de staatssecretaris van Financiën om een reactie vroegen op het commentaar van de belastingadviseurs op fiscale kabinetsplannen. Ik ken geen andere lobbyorganisatie in Den Haag die ongelimiteerd vragen mag stellen over een wetsvoorstel, die vervolgens steevast door de betrokken bewindspersoon worden beantwoord. De laatste jaren bleek het politieke draagvlak voor dit privilege al tanende. Op dit moment wordt alleen nog door de fracties van VVD en CDA standaard om een reactie op het wetscommentaar gevraagd.

Op het eerste gezicht hanteert de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs een evenwichtig toetsingskader voor fiscale wetsvoorstellen. Het kader omvat een breed spectrum aan criteria, waaronder rechtszekerheid, uitvoerbaarheid en verenigbaarheid met het recht. Maar schijn bedriegt. In de praktijk blijken de gevolgen voor het fiscale vestigingsklimaat in de wetscommentaren de boventoon te voeren. Hierbij draait het niet zelden om de eigen portemonnee. Een gedegen beoordeling van een wetsvoorstel voor het vestigingsklimaat zou overigens een economische analyse vergen, die ik nog nooit in een wetscommentaar van de belastingadviseurs heb aangetroffen.

‘De gevolgen voor het fiscale vestigingsklimaat voeren de boventoon. Hierbij draait het niet zelden om de eigen portemonnee’

De ambtsvoorganger van de huidige demissionaire staatssecretaris, Menno Snel, stak zijn ongemak over de opstelling van de fiscale beroepsgroep niet onder stoelen of banken. Ook hij weigerde al eens op alle vragen in het wetscommentaar antwoord te geven. In 2018 gaf hij aan het wetscommentaar van de belastingadviseurs weliswaar zeer te waarderen, maar geen antwoord te kunnen geven op vragen die ‘grensverkennend’ zijn. Hiermee doelde Snel op vragen waarmee belastingadviseurs de randen van een voorgestelde belastingwet opzoeken, waarna zij in de praktijk eenvoudig belastingontwijkingconstructies kunnen optuigen. Een actueel voorbeeld van zo’n vraag

is hoe het aanhangige wetsvoorstel dat belastinggaten beoogt te dichten specifiek uitpakt voor onzakelijke transacties in concernverband met een vennootschap in Singapore of Hong Kong. Wat heeft de samenleving aan een antwoord op deze vraag?

Overtrokken en misplaatst

Hoe nu verder? Met enige gêne stel ik vast dat in kringen van belastingadviseurs het achterwege blijven van een reactie op het wetscommentaar slecht is gevallen. Edwin Heithuis, hoogleraar, belastingadviseur en lid van de wetscommentaarcommissie, schroomt niet om een parallel te trekken met de toeslagenaffaire, waarbij de informatievoorziening van het kabinet aan de Tweede Kamer tekort heeft geschoten. Ook meent hij in een column op de website TaxLive dat de Tweede Kamer zou zijn 'geschoffeerd' door het onbeantwoord laten van vragen van een 'gerespecteerde beroepsorganisatie'. Het behoeft geen betoog dat dergelijke reacties overtrokken zijn en, wat betreft de parallel met de toeslagenaffaire, ook volstrekt misplaatst. Het dwepen met de toeslagenaffaire is opmerkelijk, de beroepsgroep stond erbij en keek ernaar toen het gebeurde.

Wat mij betreft is het moment aangebroken dat de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs in de spiegel moet kijken en een poging moet doen om zichzelf opnieuw uit te vinden. Met als doel een manier te vinden waarop wel een zinvolle en maatschappelijk relevante bijdrage kan worden geleverd aan de totstandkoming van belastingwetten.

Jan van de Streek is hoogleraar belastingrecht aan de Universiteit Leiden

Lees het volledige artikel: <https://fd.nl/opinie/1416821/agressieve-lobby-belastingadviseurs-begint-genante-vertoning-te-words-ngb2cayeWn5h>